



18.06.2020

Neste Oyj
PL 95
00095 NESTE
(outi.pirainen@neste.com)

Viite: Arviointiohjelma saapunut 24.04.2020

LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIINTIOHJELMASTA, UUSIUTUVAN POLTTOAINEEN VALMISTUSLAITOS (NEXBTL-LAITOS), PORVOO

1. HANKETIEDOT JA YVA -MENETTELY

Neste Oyj on 24.4.2020 saattanut vireille Porvoon Kilpilahdessa sijaitsevan NEXBTL-laitoksen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA-menettely) toimittamalla Uudenmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukseen (ELY-keskus) hanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman.

Arviointiohjelma ja arviointiselostus

Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma selvityksistä, joita ympäristövaikutusten arvioimiseksi tulee tehdä sekä arviointimenettelyn järjestämisestä kokonaisuudessaan.

Arviointiohjelmavaiheen jälkeen hankkeesta vastaava laatii arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella arviointiselostuksen.

Hankkeesta vastaava ja yhteysviranomainen

Hankkeesta vastaava on Neste Oyj, jossa hankkeen yhteyshenkilönä on Outi Piirainen. Arviointiohjelman on laatinut konsulttitoimeksiantona AFRY Finland Oy, jossa yhteyshenkilönä on Karoliina Jaatinen.

Uudenmaan ELY-keskus on arviointimenettelyssä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukainen yhteysviranomainen, jossa yhteyshenkilönä toimii Erika Heikkinen.

Hankkeen kuvaus ja sijainti

Neste Oyj suunnittelee uusiutuvien polttoaineiden valmistuslaitoksen (NEXBTL-laitos) rakentamista Porvoon Kilpilahteen. Hankekokonaisuus käsittää NEXBTL-yksikön, syötön esikäsittely-yksikön, jäteveden esikäsittelyn, uuden vetylaitoksen, kuumaöljyuunin, varastosäiliöitä sekä turvasoihdun. Laitos yhdistetään käyttöhyödykkeiden ja logistiikan

Lasku hankkeesta vastaavalle 8 000 €. Maksuperusteet lausunnon lopussa.

osalta jalostamon olemassa olevaan verkostoon. Laitoksen tuotteita ovat uusiutuva propaani, uusiutuva teollisuusbensiini (nafta) sekä uusiutuva lentopetroli ja -diesel.

Laitoksessa hyödynnettävät raaka-aineet ovat kasviöljyjä ja eläinrasvoja sekä niiden valmistuksessa ja jalostuksessa syntyviä sivu- ja jätevirtoja. Yhteensä raaka-aineita käytetään noin 1 600 000 tonnia vuodessa. Raaka-aineet toimitetaan laitokselle pääasiassa laivoilla, mutta osin myös autokuljetuksina. Raaka-aineiden siirto varastosäiliöihin tapahtuu suljettua järjestelmää pitkin.

Hankealue sijaitsee Porvoossa Kilpilahden teollisuusalueella Neste Oyj:n omistamalla kiinteistöllä. Hankealue sijoittuu Kilpilahden rautatiepurkaustermiinalin ja öljysataman läheisyyteen, jolloin voidaan hyödyntää nykyisiä satamalaitureita ja säiliöitä sekä logistiikkaa.

Kilpilahden teollisuusaluetta ympäröivät maa-alueet ovat pääosin maanviljelys- ja metsätalouskäytössä. Lähimmät asuinalueet ovat kylämäiset Nyby Kilpilahden luoteispuolella ja Nikuby sen eteläpuolella. Hankealueelta on etäisyyttä näiden alueiden lähimpiin asuinrakennuksiin noin 900 – 1600 metriä. Hankealuetta lähimmät loma-asunnot sijaitsevat noin 700 metrin päässä hankealueesta etelään Svartbäckinselän Kilpilahden puoleisella rannalla.

Kilpilahden teollisuusalue on pitkään teollisuus- ja satamakäytössä ollutta rakennettua ympäristöä. Alkuperäistä luonnonympäristöä, kasvillisuutta ja eläimistöä on jäljellä vain vähän. Lähimmät suojelualueet sijaitsevat vajaan kahden kilometrin etäisyydellä hankealueesta.

Hankealueella on voimassa 15.2.2010 vahvistettu (KHO 6.4.2011) Itä-Uudenmaan maakuntakaava, jota on täydennetty vaihemaakuntakaavoilla. Hankealue kuuluu vuonna 1988 vahvistetun Sköldvikin osayleiskaavan alueeseen. Hankealueella on pääosin voimassa Sköldvikin rakennuskaava (rk 74), joka on vahvistettu 27.4.1984.

Hankkeen vaihtoehdot

Tarkasteltavana on yksi toteutusvaihtoehto sekä niin kutsuttu nollavaihtoehto, jossa hanketta ei toteuteta.

Vaihtoehto 0 (VE0)

NEXBTL-laitoksen ja siihen liittyvien toimintojen rakentamatta jättäminen.

Vaihtoehto 1 (VE1)

Uuden NEXBTL-laitoksen rakentaminen Porvoon Kilpilahteen Nesteen teollisuusalueelle mukaan lukien laitoksen vaatimat muut toiminnot lämpökäsittely-yksikkö, jäteveden esikäsittely, uusi vetylaitos, kuumaöljyuuni, varastosäiliöt ja turvasoihtu.

Hankkeen YVA -menettelyn tarve

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarve määräytyy YVA-lain (252/2017) liitteen 1 hankeluettelon kohdan 6 d) perusteella; kemianteollisuus; laitokset, joissa valmistetaan tai tuotetaan teollisessa mittakaavassa bioetanolia tai bioöljyä.

Liittyminen muihin hankkeisiin

Alueella tehdään selvitystä jäähdytysveden hukkalämmön talteenotosta kaukolämmöksi, jolloin mereen johdettava lämpökuorma pienenee. Hukkalämpöhankkeen yhteydessä rakennetaan lämpöpumppulaitoksia. Kaukolämmön siirtämisen tarkemmat tekniset ratkaisut tarkentuvat hukkalämpöhankkeen suunnittelun edetessä.

Hankkeen edellyttämät luvat, päätökset ja suunnitelmat sekä näiden yhdistäminen YVA-menettelyyn

Toiminta edellyttää ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaista ympäristölupaa. Hankkeen toimivaltainen ympäristölupaviranomainen on Etelä-Suomen aluehallintovirasto. Ympäristöluvan myöntämisen edellytyksenä on, että YVA-menettely on päättynyt.

Laitoksen toiminnalle haetaan laajamittaisen vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin edellyttämä lupa Turvallisuus- ja kemikaalivirastosta (TUKES). Hakemus ja lupa perustuvat lakiin vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005), asetukseen vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015) sekä asetukseen vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista (856/2012). Nämä säädökset perustuvat suuronnettomuusvaaran torjuntaa koskevaan Seveso III -direktiiviin (2012/18/EU).

Uusi vetylaitos saattaa alustavan arvion mukaan kuulua päästökauppalaain (311/2011) soveltamisalaan. Kaikilla päästökauppaan kuuluvilla laitoksilla tulee olla Energiaviraston myöntämä kasvihuonekaasujen päästölupa, jota on haettava vähintään kuusi kuukautta ennen toiminnan suunniteltua aloitusta. Hakemuksessa esitetään tiedot laitoksen kasvihuonekaasupäästöjen lähteistä ja kasvihuonekaasupäästöjen tarkkailusta.

Rakennettaville uudisrakennuksille haetaan Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukainen rakennuslupa.

Toiminnan sijoittamisessa on otettava huomioon oikeusvaikutteisissa kaavoissa osoitettu alueen käyttötarkoitus ja aluetta koskevat kaavamääräykset.

Viranomaismenettelyjen yhteensovittamiseksi hankkeesta järjestettiin 30.3.2020 yhteysviranomaisen järjestämänä YVA-lain 8 §:n tarkoittama ennakkoneuvottelu.

2. ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiohjelman vireilläolosta on ilmoitettu Uusimaa-, Itävyäly- ja Östnylandet -lehdissä. Ilmoitus kuulutuksesta on julkaistu Porvoon kaupungin ja Sipoon kunnan verkkosivuilla.

Arviointiohjelma on kuulutettu ja ollut sähköisesti nähtävillä 27.4. – 26.5.2020 osoitteissa:

www.ely-keskus.fi/web/ely/kuulutukset
www.ymparisto.fi/uusiutuvandieselintuotantoNesteYVA
www.miljo.fi/produktionavfornyardieselNesteMKB

Painettu arviointiohjelma on ollut kuulutusajan nähtävillä osoitteessa: Uudenmaan ELY-keskus, Valvomo, Opastinsilta 12 B, 5. krs, Helsinki

Arviointiohjelmasta järjestettiin sähköinen esittelytilaisuus 14.5.2020 klo 17.00 – 18.30 osoitteessa www.kilpilahti.fi.

3. YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Uudenmaan ELY -keskus on pyytänyt arviointiohjelmasta lausunnot Porvoon kaupungilta ja Sipoon kunnalta sekä niiden ympäristönsuojeluviranomaisilta, Porvoon kaupungin terveysuojeluviranomaiselta, Itä-Uudenmaan pelastuslaitokselta, Uudenmaan liitolta, Etelä-Suomen aluehallintovirastolta, Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta (Tukes), Museovirastolta ja Porvoon museolta.

Yhteysviranomaiselle toimitettiin arviointiohjelmasta 8 lausuntoa ja yksi mielipide. Lausunnot ja mielipiteet löytyvät kokonaisuudessaan osoitteesta www.ymparisto.fi/uusiutuvandieselintuotantoNesteYVA.

Seuraavassa on esitetty yhteenveto lausuntojen ja muistutusten pääsisällöstä.

Yhteenveto lausunnoista ja mielipiteistä

Toiminnan kuvaus ja vaihtoehdot

Arviointiohjelmaa pidettiin yleisesti kattavana ja keskeiset arvioitavat ympäristövaikutukset oli tunnistettu siinä hyvin. Keskeiset laaditut ja suunnitellut selvitykset oli esitetty.

Katsottiin, että uusiutuvien polttoaineiden tuotannon lisääminen on ilmastonmuutoksen hidastamisen ja kiertotalouden kannalta hyvä asia ja hanke myös lisää työllisyyttä. Koettiin kuitenkin, että YVA-menettelyssä olisi ollut mahdollista esittää enemmän vaihtoehtoja kuin nyt on tehty, esimerkiksi käsiteltävien materiaalien vaihtoehtoisten määrien kannalta.

Maankäyttö ja kaavoitus

Todettiin, että YVA-ohjelmassa on esitetty oikealla ja riittäväällä tavalla hankealueen voimassa oleva maakuntakaavatilanne sekä vireillä olevan

Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavan tilanne, eikä suunniteltu toiminta ole ristiriidassa näiden kanssa.

Maisema ja kulttuuriperintö

Katsottiin, että hankkeella ei ole vaikutusta rakennettuun kulttuuriympäristöön ja sen maisemalliset vaikutukset ovat alueen kokonaisuuden kannalta vähäiset. Hankealueelta tunnetaan yksi muinaismuistolain rauhoittama muinaisjäänös, johon kohdistuvia vaikutuksia tulee vielä selvittää tarkemmin.

Melu-, ilmanlaatu- ja ilmastovaikutukset

Arviointiohjelmassa esitettyjen ilma- ja melupäästöjen leviämismallinnuksien toteuttamista pidettiin tärkeänä. Todettiin myös, että raaka-aineiden käsittelystä, kuljetuksesta ja varastoinnista ei saisi aiheutua ympäristöön kohtuutonta hajuhaittaa. Lisäksi pidettiin tärkeänä, että näiden vaikutusten arvioinnin tueksi toteutetaan asukaskysely.

Todettiin, että vuoden 2010 hajuhaittaselvitys ei pitänyt sisällään kasviöljystä ja eläinrasvasta aiheutuvaa hajuhaittaa, joten olisi tärkeää selvittää hajuhaitat näistä lähteistä yhdessä Kilpilahden teollisuusalueen muiden hajulähteiden kanssa. Todettiin, ettei arviointiohjelmassa tuoda esille sitä, miten hajuhaittoja aiotaan hankkeen edetessä selvittää.

Ilmastovaikutusten kannalta hiilidioksidin talteenoton tekniikan käyttöönottoa pidettiin tärkeänä.

Vaikutukset liikenteeseen

Mainittiin, että mikäli uusiutuvat raaka-aineet tuodaan laitokselle autokuljetuksilla, tulee niitä koskevat liikennejärjestelyt sekä liikenteen aiheuttamat haitat selvittää YVA-selostuksessa ohjelmassa esitettyä tarkemmin.

Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin

Laitosalueen jätevesien kasvavasta määrästä oltiin huolissaan. Mainittiin, että COD-kuormituksen lisäksi tulee selvittää myös toiminnasta aiheutuvan vierasainekuormituksen suuruus, joka tulee lisääntymään toiminnan laajentuessa ja vaatii siten tarkempia selvitys- ja seurantatoimia.

Lisäksi katsottiin, että öljy- ja kemikaalivahingot ovat hankkeen suurin riski lähiympäristölle ja että sekä öljyvahinkojen ennaltaehkäisevät toimenpiteet että öljyntorjuntatoimenpiteet öljyvahinkojen sattuessa tulee kuvata kattavasti YVA-selostuksessa.

Luontovaikutukset

Katsottiin, että arviointiohjelmaa tulisi tarkentaa luontokartoitusten ja linnustoselvitysten osalta.

Vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen

Todettiin, että hyödynnettävät raaka-aineet houkuttelevat haittaeläimiä, joiden torjunta tulisi ottaa huomioon toiminnan suunnittelussa. Rottien, kärpästen ja lintujen lisääntymisestä ei saisi aiheutua terveystahaitta lähiasukkaille.

Esitettiin, että arviointiohjelmaa tulisi täydentää suuronnettomuusvaaran arvioinnin osalta. Onnettomuus- ja häiriötilanteiden vaikutusten arvioinnissa tulisi huomioida lähellä olevat suuronnettomuusvaaralliset kemikaali- ja räjähdekohteet sekä luonnonsuojelualueet, asutus ja muut herkät alueet kuten Emäsalo. Kun vaikutuksia arvioidaan, tulisi ottaa huomioon dominoefektit ja suojavao-ohyökkeet. Lisäksi esitettiin, että sammutusveden saanti ja sammutusvesien hallinta tulee selvittää.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma kattaa YVA-asetuksen 3 §:ssä luetellut arviointiohjelman sisältövaatimukset. Arviointiohjelma on käsitelty YVA-lainsäädännön vaatimalla tavalla.

Arviointiohjelmassa esitetyn lisäksi arviointiselostusta ja siihen liittyviä selvityksiä laadittaessa tulee huomioida seuraavat asiat.

Hankkeen kuvaus ja ympäristön nykytilan kuvaus

Arviointiohjelmassa hankkeen kuvaus, tarkoitus ja sijainti on esitetty suunnitteluvaihe huomioon ottaen riittävällä tasolla. Hanke on osittain esisuunnitteluvaiheessa, mutta käytettävät tekniikat ja menetelmät ovat jo aiemmin hakijan käytössä olleita ja näin ollen niiden kuvausta ja vaikutusten arviointia voidaan pitää riittävänä.

Esitetty ympäristön nykytilan kuvaus on pääosin riittävä.

Vaihtoehtojen käsittely

Arviointiohjelmassa hankevaihtoehtoina ovat hankkeen toteuttaminen esitettyine rakenteineen ja sen toteuttamatta jättäminen. Hanke on toiminnallinen kokonaisuus, jonka laajuus on arvioitu laitoksen toiminnan kannalta tarkoituksenmukaiseksi. Hankkeella on katsottu olevan myös vain yksi sijoituspaikkavaihtoehto, mitä voidaan pitää perusteltuna ottaen huomioon hankkeen liittyminen Neste Oy:n Kilpilahden teollisuusalueen olemassa olevaan toimintaan ja rakenteisiin. Esitetyt vaihtoehdot ovat riittävät.

Arviointiselostuksessa on käsiteltävä vaihtoehtoja samalla tarkkuudella.

Vaikutusten selvittäminen ja merkittävyyden arviointi

Hankkeen merkittävät ympäristövaikutukset tulee tunnistaa ja esittää arviointiselostuksessa.

Vaikutusten arvioinnissa on kattavasti esitettävä myös haitallisten vaikutusten lieventämistoimet. Seuraavilta osin suunniteltua arviointia on täsmennettävä.

Vaikutusalueen rajaus

Eri vaikutusluokkien aluerajaukset tulee havainnollisuuden vuoksi esittää arviointiselostuksessa myös etäisyysvyöhykkeet esittävällä kartalla.

Melu- ja ilmanlaatuvaikutukset

Arviointiohjelman mukaan melumallinnuksessa tarkastellaan laitoksen ja siihen liittyvän satamatoiminnan aiheuttamaa melua toimintojen ympäristössä noin 2 km säteellä. Ilmanlaatuvaikutuksia arvioidaan leviämismallinnuksella noin 15 km säteellä hankealueesta. Haju- päästöjen leviäminen ja vaikutukset lähialueelle arvioidaan asiantuntija-arviona.

Esitetyillä selvityksillä saadaan riittävät tiedot hankkeen ilmanlaatu- ja meluvaikutuksista. Myös rakentamisen aikaiset melu-, pöly- ja ilmanlaatuvaikutukset on arvioitava. Raaka-aineiden käsittelystä ja varastoinnista aiheutuvien hajuhaittojen lieventämiskeinot on esitettävä. Lisäksi on arvioitava raaka-aineiden kuljetuksista aiheutuvat hajuhaitat.

Ilmastovaikutukset

Arviointiohjelman mukaan hankkeen ilmastovaikutuksia tarkastellaan esittämällä arvio laitoksen tuottamien polttoaineiden kasvihuonekaasupäästöistä vastaavien tuotteiden elinkaarilaskentojen ja muun saatavilla olevan vertailutiedon perusteella. Lisäksi tulee arvioida hankkeen rakentamisen ja käytön aikaiset suorat kasvihuonekaasupäästöt ja niiden vähentämiskeinot. Rakentamisen aikaiseen ilmastovaikutusten arviointiin tulee sisällyttää materiaalien käyttö, mukaan lukien mahdolliset uusiomateriaalit. Liikenteen ja työkoneiden päästöt tulee selvittää ja sisällyttää osaksi rakentamisen ja käytön aikaista ilmastovaikutusten arviointia.

Toiminnan vaihtoehtoisten energiankulutus- ja -hankintatapojen kasvihuonekaasupäästöt on arvioitava, mikäli ne eivät ole vielä tarkentuneet arviointiselostusvaiheessa (mm. ilmajäähdyttimien ja lämpöpumppujen käyttö). Uusiutuvan energian käyttöä on perusteltua edistää aina, kun se on mahdollista. Uusiutuvia energiamuotoja voidaan suosia työkoneiden ja kuljetusten käyttövoimina sekä esimerkiksi hankealueella tarvittavan energian tuotannossa.

Laitoksen hiilidioksidipäästöt on kuvattava sekä hiilidioksidin talteenoton toteutuessa että tilanteessa, jossa suunniteltu talteenotto ei toteudu. Ilmastovaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon kunnalliset ja maakunnalliset ilmastostrategiat ja -suunnitelmat sekä arvioida, millä tavalla hanke vaikuttaa Porvoon ja Uusimaan kasvihuonekaasupäästöjen vähennystavoitteisiin (HINKU-tavoitteet).

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen, eli ilmastonmuutoksen aiheuttamien sään ääri-ilmiöiden, kuten rankkasateiden, vaikutukset hankkeeseen ja näihin vaikutuksiin varautuminen on esitettävä arviointiselostuksessa.

Vaikutukset maa- ja kallioperään sekä pohjavesiin

Arviointiohjelmassa on pääosin tunnistettu hankkeen vaikutukset kallioperään ja pohjaveteen. Arviointiohjelmassa kuvatut menetelmät ja käytettävät lähtötiedot ovat riittävät hankkeen toteuttamisesta johtuvien kallioperä- ja pohjavesivaikutusten arvioimiseksi.

Arviointiohjelmassa todetaan, että hankealueella sijaitsee kaksi tunnistettua ja yksi arvioitu maaperän tilaan vaikuttava riskikohde. Ohjelmassa on kuitenkin nostettu tarkemmin esille vain yksi kohde, öljypellon alue. Kahdesta muusta alueella olevasta tai olleesta toiminnasta ei ole esitetty tarkempia tietoja eikä mainittu niille suunniteltuja tai jo toteutettuja selvitys- ja tutkimustoimenpiteitä. Nämä tiedot on esitettävä arviointiselostuksessa. Öljypeltoalueen kunnostustoimet ja mm. pilaantuneiden maamassojen käsittely on kuvattava alustavasti arviointiselostuksessa.

Yhteysviranomaisen kanta on, että kaikki mahdollisesti pilaantuneet alueet on tutkittava hyvissä ajoin ennen rakennustöiden aloittamista. Mikäli maaperässä todetaan valtioneuvoston asetuksen 214/2007 mukaiset kynnyсарvotasot ylittäviä haitta-ainepitoisuuksia tai haitta-aineita, joille kynnyсарvotasoja ei ole asetettu, on maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve arvioitava edellä mainitun asetuksen mukaisesti. Arviointi tehdään koskien alueen tulevaa käyttöä.

Tarvittaessa pilaantuneet maa-alueet on puhdistettava viimeistään rakennustöiden yhteydessä. Puhdistamisesta on laadittava ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukainen ilmoitus pilaantuneen maaperän puhdistamisesta. Uuden rakennushankkeen osalta ei voida hyödyntää arviointiohjelmassa mainittuja Porvoon jalostamon alueella toteutettavia asennus-, kunnossapito- ja perusparannustöitä koskevaa ilmoituspäätöstä. Uudenmaan ELY-keskuksen linja on ollut, että mikäli rakennushankkeen aikana kaivetaan maa-aineksia, joiden haitta-ainepitoisuudet ylittävät valtioneuvoston asetuksessa 214/2007 säädetyt alemmat ohjearvopitoisuudet, on ilmoitus pilaantuneen maaperän puhdistamisesta tehtävä poikkeuksetta. Tämä on huomioitava arviointiselostusta laadittaessa.

Vaikutukset pintavesien laatuun, vesienhoitoon ja kalastoon

Pintavesien laatuun kohdistuvien vaikutusten arviointi on esitetty pääosin kattavasti. Vesistövaikutusten arviointialueen tulee olla niin laaja, että se kattaa varmasti laitoksen jätevesien vaikutusalueen ja jäähdytysvesien lisääntyneen lämpökuorman alueen. Arvioinnissa tulee huomioida kaikki laitoksen toiminnasta syntyvät tunnistetut jätevesien haitta-aineet, myös ns. vierasainekuormitus (mm. öljy, fenoli, PFOS ja nikkeli).

Pinnoitetuilta alueilta kerättävien hulevesien puhdistaminen ja laadun selvittäminen ennen johtamista mereen on kuvattava arviointiselostuksessa.

Arviointiselostuksessa on esitettävä hankkeen vaikutukset vesien- ja merenhoidon tavoitteiden toteutumiseen.

Vaikutukset luontoon ja luonnonsuojeluun

Luontoon ja lajistoon kohdistuvaa vaikutusarviointia varten tarkistetaan YVA-ohjelmassa esitetyt tiedot lähimmistä luontokohteista. Ohjelmassa ei ole kuitenkaan tarkemmin määritelty, mitä luontokohteita tällä tarkoitetaan. Myös tehtävää linnustoselvitystä olisi ollut syytä avata enemmän arvioinnin kuvauksessa, jotta yhteysviranomaisen olisi pystynyt ottamaan kantaa sen riittävyyteen ja tarkoituksenmukaisuuteen. Linnustoselvityksen toteuttamisesta on tarvittaessa oltava yhteydessä Uudenmaan ELY-keskukseen.

Liikennevaikutukset

Hankkeen ja sen vaihtoehtojen liikennevaikutusten arviointi on arviointiohjelman mukaisesti toteutettuna riittävä. Arvioinnissa on huomioitava samalla tarkkuudella sekä lisääntyvä laivaliikenne että ajoneuvoliikenne.

Vaikutukset maankäyttöön ja rakennettuun ympäristöön

Arviointiohjelmassa on kuvattu hankkeen sijainti sekä hanke- ja lähialueen nykyiset toiminnot ja asutustilanne. Maankäyttöön liittyvien asioiden arviointi selostusvaiheessa on pääosin huomioitu asianmukaisesti.

Ohjelmassa on riittävän selkeästi tuotu esille voimassa oleva kaavoitustilanne ja alueella vireillä olevat kaavat eri kaavatasoilla. Arviointiselostuksessa tulee esittää kaavoitustilanteessa tuossa vaiheessa mahdollisesti tapahtuneet muutokset. Esimerkiksi Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavan ehdotuksen osalta tavoitteena on, että maakuntavaltuusto hyväksyy kaavan kesällä 2020 ja että se tulee voimaan loppuvuonna 2020. YVA-selostuksessa on hyvä todeta, että maakuntakaava ei ole voimassa oikeusvaikutteisen yleis- tai asemakaavan alueella, mutta se on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa niitä.

Hankkeen kaavanmukaisuus suhteessa hankealueella voimassa olevaan Sköldvikin rakennuskaavaan on vielä kaikilta osin selvítettävä selostusvaiheessa. Lisäksi arviointiselostuksessa on annettava selvitys siitä, vaikuttaako hanke kaavoissa aiemmin määriteltyihin suur-onnettomuusvaaraa aiheuttavien laitosten suojavyöhykkeisiin. Erityisesti on arvioitava, aiheuttaako uusi toiminta lisääntyvää onnettomuusvaaraa Emäsalon ja etelän suuntaan, ja tuleeko maankäytöstä annettua ohjeistusta tämän vuoksi päivittää.

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön

Maisemaan ja kulttuuriympäristöön kohdistuvien vaikutusten laadun ja laajuuden arviointi on arviointiohjelman mukaisesti toteutettuna riittävä. Myös arkeologisen kulttuuriperinnön selvittämistä on esitetty riittävästi.

Hankkeen vaikutusalueelta tunnetaan muinaisjäänös Svartbäck Klobborna 1, joka on pronssikautinen hautaröykkiö. Hankkeen vaikutus tähän muinaisjäänökseen sekä mahdollisuus sen säilyttämiseen propaanin tuotesäiliöiden pohjoispuolella tulee esittää arviointiselostuksessa. Mikäli muinaisjäänöksen säilyminen vaarantuu, tulee

hankkeen jatkokäsittelyn aikana hakea muinaisjäännöksen kajoamis-lupaa.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen

Arviointiohjelman mukaan hankkeen vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen arvioidaan mm. YVA-menettelyn yhteydessä tehtävien selvitysten sekä menettelyn aikana saatujen lausuntojen ja asukaspalautteen perusteella. Kun arvioidaan hankkeen ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia, on huomioitava erityisesti yhteisvaikutukset Kilpilahden alueen muiden toimintojen kanssa. Lisäksi on huomioitava onnettomuus- ja häiriötilanteiden kuten mahdollisten öljy- ja kemikaalionnettomuuksien vaikutukset ihmisten elinoloihin ja turvallisuuteen.

Onnettomuustilanteisiin varautuminen ja riskienhallinta

Osana onnettomuus- ja häiriötilanteiden arviointia on annettava selvitys siitä, onko NEXBTL-laitos suuronnettomuusvaaraa aiheuttava laitos. Arviointiselostuksessa on selvitettävä suuronnettomuuskenaarioiden vaikutukset ja arvioitava näiden riskien vaikutuksia ihmisten terveyteen, ympäristöön ja lähialueiden maankäytön kehittämiseen. Erityisesti mahdollisten öljy- ja kemikaalivuotojen riskit sekä niiden ennalta-ehkäisevät toimenpiteet ja suunnitellut torjuntatoimenpiteet tulee kuvata arviointiselostukseen.

Arvioinnissa on huomioitava lähellä olevat muut suuronnettomuus-vaaralliset kemikaali- ja räjähdekohteet, dominoefektit ja suoja-vyöhykkeet. Arvioinnissa on lisäksi huomioitava Porvoon kaupungin-hallituksen arviointiohjelmasta antama lausunto ja siinä mainitut suuronnettomuusriskien huomioimiseen Kilpilahden alueen maankäytön suunnittelussa liittyvät selvitykset.

Muita huomioitavia asioita

Arviointiselostukseen tulee selvittää Ruokavirastolta osana hankkeen tarvitsemia lupia ja suunnitelmia, täytyykö uusi tuotantolinja hyväksyttävä erikseen EU:n sivutuoteasetuksen nojalla. Osa tulevan laitoksen raaka-aineista kuuluu EU:n sivutuoteasetuksen (1069/2009) soveltamisalan piiriin, joten laitoksen tulee täyttää tämän asetuksen mukaiset vaatimukset.

Mahdollista pilaantuneen maaperän puhdistamiseen liittyvää ilmoitusta ja päätöstä ei ole huomioitu arviointiohjelman kohdassa ”Hankkeen edellyttämät luvat, suunnitelmat ja päätökset”. Ne tulee kuvata arviointiselostuksessa.

Kilpilahden alueella on kalliovarastoja, joiden turvallinen käyttö ja operointi on huomioitava uuden laitoksen sijoituksessa. Asiaa on tarvittaessa käsiteltävä arviointiselostuksessa.

Osallistuminen ja raportointi

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta järjestettiin 14.5.2020 online -esittelytilaisuus, jossa paikalla olivat hankkeesta vastaavan, konsultin ja yhteysviranomaisen edustajat. Yleisöllä oli

mahdollisuus esittää kysymyksiä sähköisen keskustelutoiminnon kautta. Tilaisuudessa esiteltiin hanketta ja sen YVA-menettelyä. Tilaisuudessa vastattiin yleisön kysymyksiin koskien mm. hankkeen hiilidioksidipäästöjä ja niiden leviämistä sekä mahdollista laivaliikenteen lisääntymistä. Yleisö oli huolissaan jätevesien kasvavasta määrästä sekä ravinnekuorman ja kiintoaineen lisäksi muista jätevesien haitta-aineista. Palmuöljyn käyttö laitoksen raaka-aineena tuotiin esille.

Arviointiselostusvaiheessa tullaan toteuttamaan asukaskysely lähi-alueen vakituisille ja loma-asukkaille.

Arviointiohjelmassa on esitetty osallistumisjärjestelyt selkeästi. Ympäristövaikutusten arviointiin liittyvät aineistot ovat olleet nähtävillä internetissä Uudenmaan ELY-keskuksen kuulutusivustolla sekä ympäristöhallinnon YVA-hankesivulla.

Arviointiselostuksessa tulee olla YVA-asetuksen 4 §:n mukainen selvitys siitä, miten yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta on otettu huomioon.

Arviointiohjelman laatijoiden pätevyys

Arviointiohjelman laatijoiden pätevyys toimintaan liittyvillä eri osa-alueilla on riittävä. Selvitys arviointiselostuksen laatijoiden pätevydestä, kuten myös erillisselvitysten tekijöiden pätevyys, tulee esittää selostuksessa.

5. LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄ OLO

Uudenmaan ELY-keskus lähettää yhteysviranomaisen lausunnon tiedoksi lausunnonantajille. Lausunto sekä arviointiohjelmasta saadut lausunnot ja mielipiteet ovat myös nähtävillä internetsivuilla osoitteessa www.ymparisto.fi/uusiutuvandieselintuotantoNesteYVA.

Uudenmaan ELY-keskus lähettää hankkeesta vastaavalle kopiot arviointiohjelmasta saamistaan lausunnoista ja mielipiteistä. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Uudenmaan ELY-keskuksessa.

6. SUORITEMAKSU, SEN MÄÄRÄYTYMINEN JA MUUTOKSENHAKU SEKÄ YVA-MENETTELYSSÄ SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Suoritemaksu 8 000 euroa

Maksun määräytyminen

Arviointiohjelmasta annettavasta ELY-keskuksen lausunnosta perittävä maksu on tavanomaisessa hankkeessa (11 – 17 henkilötyöpäivää) 8 000 euroa.

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä.

Sovelletut oikeusohjeet

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017)
Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017)
Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §
Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuosina 2019 ja 2020 (1372/2018)

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt ylitarkastaja Erika Heikkinen ja ratkaissut Ympäristövaikutukset ja alueidenkäyttö -yksikön päällikkö Timo Kinnunen.

Jakelu

Neste Oyj
Porvoon kaupunki, kaupunginhallitus
Porvoon ympäristönsuojeluviranomainen
Porvoon kaupungin terveydensuojeluviranomainen
Sipoon kunnanhallitus
Sipoon kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
Uudenmaan liitto
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Museovirasto
Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat
Etelä-Suomen aluehallintovirasto, ympäristöluvut
Itä-Uudenmaan pelastuslaitos
Suomen luonnonsuojeluliitto ry

Tämä asiakirja UUELY/4609/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/4609/2020 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Kinnunen Timo 18.06.2020 15:56

Esittelijä Heikkinen Erika 18.06.2020 15:56